

Vážený pan A.

Sp. zn. 514/2021/VOP/ML
Č. j. KVOP-48188/2021
Datum 20. prosince 2021

Vážený pane A.,

odpovídám na Vaš podnět týkající se zřízení vyhrazeného parkování, resp. vybudování parkovacího místa před Vaším domem. Popisujete, že ze zdravotních důvodů potřebujete parkovací místo co nejbližší domu, protože Vám dělá potíže urazit větší vzdálenosti. Uvádíte také, že nastupovat do auta i vystupovat z něj musíte ze zpevněné plochy, v opačném případě Vám hrozí pád.

Po shromáždění veškerých Vámi zaslaných podkladů jsem neshledal důvod pro zahájení šetření ani pro posouzení námitky diskriminace. Důvody k tomuto závěru shrnuji níže.

Průběh řízení k žádosti o zřízení vyhrazeného parkování

Podle zákona o pozemních komunikacích je na některých druzích pozemních komunikací možné zřídit vyhrazené parkování jako jednu z kategorií zvláštního užívání komunikace.¹ Zřízení vyhrazeného parkování podléhá povolení silničního správního úřadu a jeho nutnou podmínkou je souhlas vlastníka komunikace. Může-li zvláštní užívání ovlivnit bezpečnost nebo plynulost silničního provozu, je zapotřebí také souhlas Policie České republiky (dále jen „Policie ČR“).²

Ve chvíli, kdy se k řízení musí vyjádřit jiný orgán, silniční správní úřad řízení zpravidla přeruší. Úřad může stanovit lhůtu, ve které je třeba potřebné podklady k řízení doplnit.³ Pokud k doplnění nedojde, může úřad řízení zastavit.⁴ O zastavení řízení úřad přijme usnesení, o kterém žadatele písemně uvedomí.⁵

Podle Vámi doložených informací jste požádal městskou část Brno-Židenice (dále jen „MČ“) o souhlas se zřízením vyhrazeného parkování. MČ souhlasí se zřízením vyhrazeného parkování před Vaším domem, ale vzhledem k jednosměrnému provozu na opačné straně ulice. Tato možnost Vám nevyhovuje. Žádáte, aby MČ vybuodovala parkovací místo přímo před domem v prostoru, který je v současné době vyhrazen pro zeleň.

Referentka odboru majetku, dopravy a životního prostředí Úřadu městské části Brno-Židenice proto přerušila řízení a požádala MČ prostřednictvím místostarosty Ing.

1 Ustanovení § 25 odst. 6 písm. c) zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích.

2 Ustanovení § 25 odst. 1 a 2 zákona o pozemních komunikacích.

3 Ustanovení § 64 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu.

4 Ustanovení § 66 odst. 1 správního řádu.

5 Ustanovení § 76 odst. 3 správního řádu.

Petra Kunce, aby tuto možnost projednala. Od místostarosty jste obdržel vyrozumění o tom, že Váš požadavek nemůže MČ akceptovat, a to ze čtyř důvodů. Komunikace je podle něj v ochranné lhůtě po rekonstrukci, navržené místo nesplňuje parametry pro parkovací stání podle normy ČSN 73 6056, inženýrské sítě v daném místě nejsou upraveny pro únosnost vozidla a také by došlo ke snížení plochy silniční zeleně.

V návaznosti na to MČ vydala souhlas s vybudováním vyhrazeného parkovacího místa na silnici a vyzvala Vás, abyste do 60 dnů doplnil výkresovou dokumentaci. O výkresovou dokumentaci jste měl požádat společnost C., a. s. (dále jen „společnost C.“). Společnost C. Vám vyhotovila výkresovou dokumentaci k parkování na silnici, což ale neodpovídá Vašemu přání. Snažil jste se proto přesvědčit Policii ČR, aby udělila souhlas s parkováním přímo před Vaším domem (na nyní nezpevněné ploše pro zeleň). Následně by Vám společnost C. mohla vyhotovit výkresovou dokumentaci k této, Vámi žádané, variantě. To se Vám však k dnešnímu dni nepovedlo.

Ve stanovené lhůtě 60 dnů jste silničnímu správnímu úřadu požadované podklady nedoplnil. Úřad Vás předem poučil o možnosti zastavení řízení, pokud požadované nedoplníte. Z Vámi dodaných informací však vyplývá, že Vás o tom, že řízení zastavil, následně neinformoval.

Silniční správní úřad porušil svou povinnost informovat Vás o zastavení řízení poté, co jste nedodal požadované podklady. Jedná se však o procesní pochybení. Náprava by mohla vést k tomu, že by Vás úřad písemně informoval o tom, že řízení zastavil. Neměla by však vliv na výsledek vyřízení Vaší žádosti. Nepovažuji proto za účelné, abych vůči úřadu zahájil šetření.

Zřízení vyhrazeného parkovacího stání z pohledu antidiskriminačního práva

Zřízení vyhrazeného parkování podléhá povolení silničního správního úřadu a jeho nutnou podmínkou je souhlas vlastníka komunikace.⁶ Souhlas vlastníka je soukromoprávním projevem vůle disponovat předmětem vlastnictví. Využívání parkování v místě bydliště je ale současně také službou ve smyslu antidiskriminačního zákona,⁷ a proto má vlastník komunikace obecně povinnost přijmout přiměřené opatření (tj. vyslovit souhlas se zřízením vyhrazeného parkování), aby osoba se zdravotním postižením mohla službu využít.⁸

Povinnosti přijmout přiměřené opatření se vlastník zproští, pokud by opatření představovalo nepřiměřené zatížení. Při posouzení, zda opatření představuje nepřiměřené zatížení, vlastník komunikace jako poskytovatel služby musí vzít v úvahu zejména míru užitku, kterou má osoba se zdravotním postižením z realizace opatření, a způsobilost

6 Ustanovení § 25 odst. 1 a 2 zákona o pozemních komunikacích.

7 Ustanovení § 1 odst. 1 zákona č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací (antidiskriminačního zákona), ve znění pozdějších předpisů.

8 Ustanovení § 3 odst. 2 antidiskriminačního zákona.

náhradních opatření uspokojit potřeby osoby se zdravotním postižením.⁹ Pokud tak neučiní, dopouští se nepřímé diskriminace.

Obec má tedy při zvažování přijetí přiměřeného opatření zkoumat možná náhradní opatření, která by také uspokojila potřeby žadatele o vyhrazené parkovací stání. Příkladem takových náhradních opatření může být to, že daný člověk může bez větších potíží využívat standardní parkoviště v okolí obydlí, že je v blízkosti zřízeno obecné vyhrazené parkoviště pro lidi s postižením, či že existuje možnost, aby člověk s postižením v blízkosti obydlí mohl alespoň do vozidla nastoupit a z vozidla vystoupit (jiná osoba může vůz následně přeparkovat na vzdálenější místo).¹⁰

Pro parkovací stání pro osobu s těžkým pohybovým omezením vyžadují jak vyhláška,¹¹ tak norma ČSN 73 6056 délku stání alespoň 7 m. Tento požadavek může být v jednotlivých případech důvodem pro nepovolení zřízení vyhrazeného parkování v místech, kde tyto rozměry není možné dodržet. Pravidla o velikosti vyhrazeného parkování byla historicky přijímána s ohledem na lidi pohybující se na vozíku a pro jejich ochranu – aby měli tito lidé při nástupu a výstupu z vozidla dostatečně prostornou plochu k bezpečnému pohybu a neohrozili sebe či dopravní provoz. V případě lidí s pohybovým postižením, kteří nevyužívají vozík, však tato délka nemusí být prakticky potřeba. Domnívám se proto, že není v praxi žádoucí, aby každé vyhrazené parkování pro člověka s postižením mělo rozměry odpovídající normě (zejména pokud jde o délku 7 metrů), pokud budou pro konkrétního člověka s postižením dostačovat rozměry standardního parkovacího místa.

Ve Vašem případě MČ se zřízením vyhrazeného parkování souhlasila. Městská část je ochotna zřídit pro Vás vyhrazené parkovací stání na silnici naproti domu, přestože by toto místo bylo menší, než stanoví normy.

Se zřízením vyhrazeného parkovacího stání souhlasí MČ přesto, že jste vlastníkem domu, který disponuje soukromou garáží, a jste tak teoreticky schopen uspokojit svou potřebu parkování co nejbliže domu sám.

Vámi požadovanou variantu parkování na nyní nepevněné travnaté ploše ani silniční správní úřad, ani zástupce vlastníka komunikace neodmítli bez dalšího. Tuto variantu MČ neumožnila až poté, co věc zvážila a předložila Vám čtyři věcné argumenty, pro které zřídit vyhrazené parkovací místo na této ploše nelze.

Jsem přesvědčen, že MČ své povinnosti vyplývající z antidiskriminačního zákona nejen splnila, ale šla i nad jejich rámec. Vítám, že se městská část Brno-Židenice snaží vyjít potřebám lidí s postižením v rámci svých možností ochotně vstříc. Nic podle mě nenasvědčuje tomu, že by bylo potřeba, abych vůči MČ posoudil námitku diskriminace z důvodu zdravotního postižení.

9 Ustanovení § 3 odst. 3 antidiskriminačního zákona.

10 Zpráva ochránce ze dne 7. 9. 2021, sp. zn. 5639/2020/VOP, dostupná z <http://kvopap:81/KVOPESoSearch/Nalezene/Edit/73829>.

11 Vyhláška č. 398/2009 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb.

Rozumím tomu, že by pro Vás bylo ze zdravotních důvodů vhodnější, abyste musel od auta urazit k domu co nejmenší vzdálenost. Právě tento požadavek však může být uspokojen tím, že budete parkovat v garáži, která patří k Vašemu domu.

Možnost zřízení parkovacího místa mimo samotnou místní komunikaci (obecně)

Vyhrazené parkování je zakotveno v zákoně o pozemních komunikacích a jedná se o tzv. zvláštní užívání komunikací, tedy užívání komunikací jiným způsobem, než pro které jsou obecně určeny.¹² Jedním z důvodů pro zvláštní užívání komunikací je také zřízení vyhrazeného parkování.¹³ Vyhrazené parkování je dle zákona možné zřídit na dálnici, silnici, místní komunikaci i silničním pomocném pozemku. Přílehlé chodníky jsou součástí místních komunikací, pokud nejsou samostatnými místními komunikacemi.¹⁴ Silniční vegetace se považuje za příslušenství komunikace.¹⁵

Ve Vašem podnětu požadujete zřízení vyhrazeného parkovacího místa na místě vyhrazeném pro silniční zeleň a odvoláváte se na technické normy, podle nichž by komunikací měl být rozuměn veškerý prostor „od domu k domu“.

Přestože se nejedná o typickou situaci, domnívám se, že je teoreticky možné, aby bylo vyhrazené parkovací stání zřízeno v prostoru obklopujícím místní komunikaci, např. na chodníku. I v takovém případě však musí být splněny ostatní požadavky, zejména prostorové a bezpečnostní.

Možnost vybudovat parkovací místo na nezpevněné ploše před Vaším domem

Podle výše uvedené normy jsou minimální rozměry běžného parkovacího místa při kolmém parkování 2,5 m na šířku a 5 m na délku.

Kromě rozměrových požadavků musí zvláštní užívání komunikace splňovat také bezpečnostní požadavky. Na jejich splnění dohlíží Policie ČR.

Prostor nezpevněné plochy, v níž požadujete vybudování parkování před domem, má pouze délku 3,85 m. Z doložených fotografií a veřejně dostupných informací dále vyplývá, že Váš automobil má na délku více než 3,85 metru. Městská část k tomu kromě nesplnění prostorových požadavků uvádí, že inženýrské sítě v daném místě nejsou upraveny pro únosnost vozidla. Namítáte, že na dané ploše auto dlouhodobě stálo.

Dokládáte dále fragmenty komunikace s dalšími relevantními orgány, které jste požádal o stanovisko, především s C., a. s., a Policií České republiky. Také od společnosti C. jste měl obdržet informaci o tom, že zeleň před Vaším domem má délku 3,85 m, a s největší pravděpodobností by tak zřízení vyhrazeného stání nebylo možné. Společnost C. Vám dále poskytla návod na postup v dané situaci, včetně informace o tom, že je nejprve nutné obdržet písemné souhlasné stanovisko MČ.

12 Ustanovení § 25 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích.

13 Ustanovení § 25 odst. 6 písm. c) zákona o pozemních komunikacích.

14 Ustanovení § 12 odst. 4 zákona o pozemních komunikacích.

15 Ustanovení § 13 zákona o pozemních komunikacích.

S umístěním vyhrazeného parkovacího stání přímo před Vaším domem nesouhlasí ani Policie ČR z hlediska bezpečnosti. Z Vámi doložených informací je zřejmé, že bydlíte v jednosměrné ulici a že máte sám obavy o průjezdnost větších vozidel, jako jsou například popelářské či hasičské auta, pokud by Vám bylo vyhrazeno parkovací stání na opačné straně ulice.

Domnívám se, že z prostorových důvodů není možné vystavění vyhrazeného parkovacího místa v prostoru současné nezpevněné plochy se zelení ani v případě, kdy by se MČ odklonila od použití normy a přistoupila k vybudování parkovacího místa standardních rozměrů. Jsem také přesvědčen, že z pouhého faktu, že bylo v minulosti na tuto plochu odstavováno vozidlo, přestože k tomu tato plocha nebyla způsobilá, nelze dovolit, že by na tomto místě bylo možné zřídit parkovací místo. Nemám proto důvod se domnívat, že by městská část při posuzování možnosti zajistit Vám parkování přímo před domem postupovala nesprávně.

Vzhledem k omezenému prostoru ve Vaší ulici a dalším okolnostem nemám ani důvod zpochybňovat stanovisko Policie ČR, která odmítá z bezpečnostních důvodů udělit k vystavění vyhrazeného parkovacího místa přímo před Vaším domem souhlasné stanovisko.

Závěrem

Vážený pane A., informoval jste mě, že v současné době jednáte s Magistrátem města Brna o tom, že byste si sám nechal vydláždít plochu před domem, na které byste následně parkoval. Žádáte, abych Vám s vyjednáváním nad tímto řešením pomohl. Realizace tohoto řešení by však vycházela ze vstřícnosti města, nikoliv z jeho povinností vyplývajících z antidiskriminačního zákona. Vyjednávání se tedy účastnit nemohu.

Z Vašich doplnění vyplývalo také to, že Vám záleží na co nejčasnějším řešení celé situace. S ohledem na vše, co jsem uvedl výše, Vám proto v případě neúspěšného vyjednávání o Vámi preferované variantě doporučuji využít alespoň možnosti parkování na pozemní komunikaci, které by Vaši situaci v porovnání se současným stavem, kdy se bojíte s autem kamkoliv odjet, výrazně zlepšilo.

Věřím, že mé vysvětlení přijmete s pochopením.

S pozdravem

JUDr. Stanislav Křeček v. r.
veřejný ochránce práv
(dopis je opatřen elektronickým podpisem)